

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО И ПРАВО НА ЕС“

УТВЪРЖДАВАМ,
ЗАМ-РЕКТОР ПО НИД и МС: /п/
/доц. д-р Михаил Мусов/

ИЗПИТНА ПРОГРАМА
за конкурсен изпит за докторантура в УНСС
по докторска програма „МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО“

ПЪРВА ЧАСТ

Първи модул

Първият модул се състои от разработване на тема от изпитната програма.

Теми за писмен конкурсен изпит

	<u>Тема</u>
<u>1</u>	Понятие, същност и характерни особености на Международното публично право.
<u>2</u>	Теория на съгласуване на волите. Понятие и видове източници на Международното публично право. Основни принципи на международното публично право.
<u>3</u>	Понятие и видове субекти на Международното публично право. Институтът на признаването. Институтът на правоприемството.
<u>4</u>	Институтът на международноправната отговорност на държавите и международните междуправителствени организации. Индивидуалната наказателна отговорност на физическите лица.
<u>5</u>	Понятие, структура, наименование и видове на международните договори. Сключване и влизане в сила на международния договор. Ратификация и конфирмация на международния договор. Резерви. Депозитар.
<u>6.</u>	Действие на международните договори. Действителност и недействителност. Спиране и прекратяване на действието на международните договори.

	<u>Тема</u>
<u>7</u>	Дипломатическо представителство – състав, функции, привилегии и имунитети. Постоянни представителства на държавите при международните организации. Правно положение на дипломатическия персонал. Лични привилегии и имунитети.
<u>8</u>	Правен режим на консулските представителства – функции, привилегии и имунитети. Привилегии и имунитети на консулските длъжностни лица.
<u>9</u>	Международни междуправителствени организации – същност, функции, членство, организационна структура.
<u>10</u>	Универсални международни организации – ООН и специализираните международни организации от системата на ООН. Регионални организации по Глава VIII от Устава на ООН.
<u>11</u>	Международни спорове. Мирни средства за разрешаване на международните спорове. Оказване на добри услуги, посредничество, анкетни и помирителни комисии.
<u>12</u>	Международно правораздаване. Международен арбитраж. Международни съдилища.
<u>13</u>	Европейският съюз – възникване и историческо развитие. Основни етапи на интеграцията. Цели и основни принципи на функционирането на ЕС. Характерни черти на правната система на ЕС. Международно право и право на ЕС.
<u>14</u>	Договорна основа на ЕС – обща характеристика. Компетентност на ЕС – същност и видове. Принцип на предоставената компетентност. Материална компетентност на ЕС.
<u>15</u>	Институционална система на ЕС – обща характеристика. Принципи на институционалното изграждане. Институции – състав и компетентност.

Втори модул

Научно есе

Вторият модул се състои в написване на научно есе, представляващо академичен текст в областта на международното право.

ВТОРА ЧАСТ

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ РАБОТАТА ПО ДВАТА МОДУЛА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Писменият конкурсен изпит за прием на докторанти по научната специалност „Международно право” се провежда в два модула с общо времетраене от 4 часа.

Писменият изпит включва два модула.

Първият модул се състои от развиване на тема от изпитната програма, изтеглена на случаен принцип. Необходимо е кандидатите да демонстрират задълбочени познания в областта на международното право и способност да боравят с правната терминология. От тях се очаква да познават отделните правни институти от областта на международното право, тяхното място и техните особености, да познават развитието на правната уредба. От важно значение е да се покажат знания и относно развитието на правото на Европейския съюз. Очаква се кандидатите да познават основните доктринални становища и практиката на съдилищата.

Оценяването е на основата на пълнота и прецизност на предоставените отговори. Необходимо е кандидатът да отговори писмено по всяка една от подтемите на основния въпрос.

Вторият модул на писмения изпит се състои от написване на научно есе. Научното есе е по актуален проблем от теорията или от практиката, който се отличава със своята значимост и/или с научната си новост. При написването на есето кандидатът следва да постави проблема и да определи неговата правна същност и значението му за развитието на теорията и/или на практиката. Анализът следва да отчита актуалното състояние на правната уредба. Въз основа на анализа кандидатът следва да направи обосновани заключения и изводи относно изследваното правно явление, неговата правна същност или други негови характеристики, включително да изложи вижданията си за развитието на правната уредба.

ЛИТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Борисов, О., Международно публично право, изд. „Нова звезда“, С., 2013 г.
2. Борисов, О., Съвременни проблеми на теорията и практиката на международния договор, изд. „Нова звезда“, С., 2007 г.

3. Видин Б., Международно публично право, Сиела София, 2020 г.
4. Владимиров И., Международно публично право, изд. Ромина 2009 г.
5. Владимиров И., Дипломатическо и консулско право, изд. Ромина 2012 г.
6. Драганов Ж., Право на Европейския съюз, Издателски комплекс УНСС, София 2012 г. Драгиев, А., Международно правораздаване, изд. ИК „ЛИК“, С., 2004 г.
7. Драгиев, А., Янков, А., Додов, А., Георгиев, Д., Ковачева, Д., Ганев, М., Съвременното международно правораздаване, т. I „Международен арбитраж и международни съдебни институции“, изд. Институт по международно право и Институт по европейско право, С., 2011
8. Ковачева, Д., Индивидът в международното право, Сиела, 2018 г.
9. Ковачева, Д., Международният наказателен съд: Учредяване и допълваща юрисдикция, София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018 г.
10. Мулешкова, И., Юридически анализ на развитието на международната закрила на правата на човека, Издателски комплекс – УНСС, София., 2020
11. Попова, Ж., Право на Европейския съюз, изд. Сиела Норма, София, 2015 г.
12. Тункин, Г.И. Теория международного права. Под общей редакцией проф. Л.Н. Шестакова, изд. „Зерцало-М“, М., 2014 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Белова, Г., Връзки и взаимодействие между правото на Европейския съюз и международното право, Актуални проблеми, аспекти и перспективи на международните отношения, Том 2, 2010 г., Югозападен университет “Неофит Рилски”, гр. Благоевград, Университетско издателство. 25. Семов, А. „Право на ЕС – гражданство и права на човека“, УИ „Св. Климент Охридски“, 2012 г.
2. Борисов, О., Право на Европейския съюз, С., 2010.
3. Въздействие на международното право и правото на ЕС върху българската правна система. Сборник с доклади от Международна научна конференция 2018. Издателски комплекс –УНСС, С., 2019
4. Ганев, М., Специализираните организации от системата на Организацията на Обединените нации. Институт по международно право, С., 2005 г.
5. Машев, Д., Дипломатическо право, изд. „СОФИ-Р“, С., 1992 г.
6. Машев, Д., Консулско право, изд. „Юрис прес“, С., 2001 г.
7. Мулешкова, И. Отговорността на държавите в международното публично право в сп. „Право без граници“ бр. 3-4/2004 г., с.56-68.

8. Muleshkova, I., The Right to Self-Determination of Nations/Peoples, Minorities and Indigenous Peoples, Studies on International Law/Travaux de Droit International, volume seven/volume sept, Bulgarian Association of International Law/Association Bulgare de Droit International, Sofia, 2012, p.39 – 66.
9. Попова, Жасмин. Право на Европейския съюз, С., 2015.
10. Радойнов, П., Правотворчески функции на международните организации. Изд. на БАН, С., 1985 г.
11. Ролята и значението на международното и наднационалното право в съвременния се свят. Сборник с доклади от научна конференция по повод на 90-годишнината на проф. Владимир - 2017. Издателски комплекс УНСС., С., 2018
12. Семов, А. „Право на ЕС – гражданство и права на човека“, УИ „Св. Климент Охридски“, 2012 г.
13. Семов, Атанас. Система на източниците на правото на ЕС, С., 2009.
14. Семов, Атанас. Правна Система на ЕС, С., 2017.
15. Стефанов Г., Видин Б., Захаријева Ю., Пантев П., Международни отношения. Международно право. Дипломатия. Кратка енциклопедия, изд. Сиела 2001 г.
16. Янков, А., Организация на Обединените нации. Изд. „Наука и изкуство“, С., 1965 г.
17. Янков, А., Едностранните правни актове в съвременното международно право. Актуални проблеми на международното право, Сборник от научни трудове, посветен на проф. Владимир Кутиков.
18. Черниченко, С. В. Теория международного права. Том I. Современные теоретические проблемы. Изд. «НИМП», Москва, 1999 г.
19. Черниченко, С. В. Теория международного права. Том II. Старые и новые теоретические проблемы. Изд. «НИМП», Москва, 1999 г.

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА
„Международно право и право на ЕС“: /п/